TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2004. gada 23. septembrī *

Lieta C-414/02

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam,

ko *Verwaltungsgerichtshof* (Austrija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2002. gada 6. novembrī un kas Tiesā reģistrēts 2002. gada 19. novembrī, tiesvedībā

Spedition Ulustrans, Uluslararasi Nakliyat ve. Tic. A.S. Istanbul

pret

Finanzlandesdirektion für Oberösterreich.

* Tiesvedības valoda — vācu.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], tiesneši K. Gulmans [*C. Gulmann*], Ž. P. Puisošē [*J. P. Puissochet*] (referents), R. Šintgens [*R. Schintgen*] un F. Makena [*F. Macken*],

ģenerāladvokāts A. Ticano [*A. Tizzano*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Finanzlandesdirektion für Oberösterreich* vārdā — F. Brennaiss [*F. Brenneis*], pārstāvis,

— Austrijas valdības vārdā — H. Dosi [*H. Dossi*], pārstāvis,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — J. K. Šīferers [*J.-C. Schieferer*], pārstāvis,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2004. gada 6. maijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Prejudiciālais jautājums ir par Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulas (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV L 302, 1. lpp., turpmāk tekstā — "Muitas kodekss") 202. panta 3. punkta interpretāciju.

2 Šis lūgums [sniegt prejudiciālu nolēmumu] tika iesniegts saistībā ar prāvu starp sabiedrību *Spedition Ulustrans, Uluslararasi Nakliyat ve. Tic. A.S. Istanbul* (turpmāk tekstā — *Spedition Ulustrans*) un *Finanzlandesdirektion für Oberösterreich* (Augšaustrijas finanšu administrācijas iestāde, turpmāk tekstā —*Finanzlandesdirektion*) par muitas parāda samaksu, kas radies, pretlikumīgi ievedot preces Kopienas muitas teritorijā.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

3 Muitas kodeksa 201. pants ir šāds:

"1. Ievedmuitas parāds rodas:

a) laižot brīvā apgrozībā ar ievedmuitas nodokli apliekamās preces

vai

b) nododot šādas preces pagaidu ievešanas procedūrā ar daļēju atbrīvojumu no ievedmuitas nodokļa.

2. Muitas parāds rodas attiecīgās muitas deklarācijas pieņemšanas brīdī.

3. Parādnieks ir deklarētājs. Netiešas pārstāvības gadījumā parādnieks ir arī persona, kuras uzdevumā ir aizpildīta muitas deklarācija.

Ja muitas deklarācija attiecībā uz vienu no 1. punktā minētajām procedūrām sastādīta, pamatojoties uz informāciju, kas veicinājusi pilnīgu vai daļēju likumā noteikto muitas nodokļu neiekasēšanu, personas, kuras sniegušas deklarācijas sastādīšanai vajadzīgo informāciju un zinājušas, vai kurām būtu bijis jāzina, ka šāda informācija ir nepatiesa, var arī tikt uzskatītas par parādniekiem saskaņā ar spēkā esošajiem attiecīgās valsts noteikumiem."

4 Muitas kodeksa 202. pants paredz:

"1. Ievedmuitas parāds rodas:

a) pretlikumīgi Kopienas muitas teritorijā ievedot ar ievedmuitas nodokli apliekamās preces

vai

b) šādas preces pretlikumīgi ievedot citā šās teritorijas daļā no brīvās zonas vai brīvās noliktavas.

Šajā pantā "pretlikumīga ievešana" nozīmē jebkādu ievešanu, pārkāpjot 38.–41. pantu un 177. panta otro ievilkumu.

2. Muitas parāds rodas brīdī, kad preces tiek pretlikumīgi ievestas.

3. Parādnieks ir:

— jebkura persona, kas pretlikumīgi ievedusi šādas preces,

— jebkura persona, kas piedalījusies preču pretlikumīgā ievešanā un apzinājusies, vai kurai būtu bijis jāapzinās, ka šāda ievešana ir pretlikumīga, un

— ikviena persona, kas ieguvusi vai turējusi attiecīgās preces un apzinājusies, vai kurai preču saņemšanas vai iegūšanas brīdī būtu bijis jāapzinās, ka tās ievestas pretlikumīgi."

5 Tā paša kodeksa 203. pants paredz:

"Ievedmuitas parāds rodas:

— nelikumīgi izņemot no muitas uzraudzības ar ievedmuitas nodokli apliekamās preces.

2. Muitas parāds rodas brīdī, kad preces tiek izņemtas no muitas uzraudzības.

3. Parādnieki ir:

— persona, kas izņēmusi preces no muitas uzraudzības,

— jebkura persona, kas piedalījusies šādā izņemšanā vai apzinājusies, vai kurai būtu bijis jāapzinās, ka preces tikušas izņemtas no muitas uzraudzības,

— jebkura persona, kas ieguvusi vai valdījusi attiecīgās preces un preču iegūšanas vai saņemšanas brīdī apzinājusies, vai kurai būtu bijis jāapzinās, ka tās izņemtas no muitas uzraudzības,

un

— attiecīgā gadījumā — persona, kam jāizpilda pienākumi, ko uzliek preču pagaidu glabāšana vai tās muitas procedūras piemērošana, kurā preces nodotas."

6 Muitas kodeksa 213. pants paredz:

"Ja par viena muitas parāda samaksu atbild vairākas personas, tās par šo parādu atbild solidāri."

7 Tā paša kodeksa 221. panta 1. punkts nosaka:

"Muitas nodokļa summu, tiklīdz tā iegrāmatota, dara zināmu parādniekam saskaņā ar attiecīgajām procedūrām."

Valsts tiesiskais regulējums

8 *Zollrechts-Durführungsgesetz* (Muitas likumu piemērošanas likums, *BGBl. 1994/659*, turpmāk tekstā — *ZollR-DG*) 79. panta 2. punkts paredz:

"Muitas parāds, kas darbiniekam vai jebkurai citai personai, kura rīkojas uzņēmēja uzdevumā, radies sakarā ar prettiesisku rīcību saistībā ar muitas pienākumiem, ja

minētā persona pildījusi darba devēja vai rīkojuma izdevēja uzliktos pienākumus, vienlaikus rodas arī darba devējam vai rīkojuma izdevējam, ciktāl pēdējais nav kļuvis par parādnieku tajā pašā lietā saskaņā ar citu normu."

Pamata prāva un prejudiciālais jautājums

9 1996. gada 5. decembrī *Spedition Ulustrans* darbinieks ieveda Kopienas muitas teritorijā četras iekārtas audumu uztīšanai. Braucot no Šveices, viņš kravas automobilī, kas reģistrēts uz *Spedition Ulustrans* vārda, šķērsoja *Höchst* muitas punktu (Austrijā), nepiesakot vedamās preces muitas iestādē, kā to paredz attiecīgie tiesību akti.

10 Ar 1996. gada 11. decembra lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar Muitas kodeksa 221. panta 1. punktu, *Hauptzollamt Feldkirch* (Feldkirhas muitas iestāde, turpmāk tekstā — *Hauptzollamt*) paziņoja šim darbiniekam par pretlikumīgi ievestajām precēm maksājamo ievedmuitas nodokļu summu, tas ir, ATS 770 684 (muitas nodokļi ATS 83 770 apmērā un apgrozījuma nodoklis ATS 686 914 apmērā).

11 Ar 2000. gada 27. aprīļa lēmumu, kas kļuva galīgs, *Finanzlandesdirektion* konstatēja, ka saskaņā ar Muitas kodeksa 202. panta 1. punkta a) apakšpunktu šo preču pretlikumīgā ievešana radīja minētajam autovadītājam muitas parādu, kura apmērs atbilst *Hauptzollamt* noteiktajai summai.

12 Ar 1997. gada 27. februāra lēmumu, ņemot vērā Muitas kodeksa 202. panta 1. punkta a) apakšpunkta noteikumus kopā ar *ZollR-DG* 79. panta 2. punkta noteikumiem, *Hauptzollamt* arī *Spedition Ulustrans* kā kopparādniekam paziņoja tās maksājamo nodokļu apmēru, kas atbilst nodokļiem, kuri uzlikti tās darbiniekam.

13 *Spedition Ulustrans* cēla prasību pret šo lēmumu. Ar 1997. gada 11. septembra lēmumu tā tika noraidīta kā nepamatota. Tad *Spedition Ulustrans* cēla prasību *Finanzlandesdirektion* ceturtajā apelācijas palātā; arī tā tika noraidīta ar 2000. gada 21. novembra lēmumu. *Finanzlandesdirektion* uzskatīja par pareizu, ka pirmajā instancē *Hauptzollamt* saskaņā ar *ZollR-DG* 79. panta 2. punktu nosūtīja pieprasījumu maksāt ne tikai šoferim, bet arī *Spedition Ulustrans* kā solidāram kopparādniekam, kam kā darba devējam ir pienākums raudzīties, lai algota autovadītāja rīcība atbilstu īpašajām prasībām, kas saistītas ar starptautiskiem preču pārvadājumiem.

14 Tad *Spedition Ulustrans* vērsās *Verwaltungsgerichtshof* [Administratīvajā tiesā], īpaši norādot, ka likumiski to nevar uzskatīt par nodokļu parādnieku, jo kļūdas ir pieļāvis šoferis bez *Spedition Ulustrans* līdzdalības.

15 Iesniedzējtiesa izsaka divas piezīmes.

16 Pirmkārt, tā norāda, ka pašreizējā doktrīna attiecībā uz parādnieka jēdzienu nav vienprātīga. Iesniedzējtiesa precizē, ka, pēc dažu autoru uzskatiem, *ZollR-DG* 79. panta 2. punkts ar tajā sniegto ļoti plašo parādnieka jēdziena interpretāciju, attiecinot to uz jebkuru tāda darbinieka vai citas personas, kas pārkāpusi muitas tiesību aktus un kas rīkojas uzņēmēja uzdevumā, darba devēju vai rīkojuma izdevēju, neraugoties uz Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta otrajā ievilkumā uzskaitītajiem

subjektīvajiem nosacījumiem, nav saderīgs ar pēdējo minēto normu. Iesniedzējtiesa piebilst, ka, pēc citu autoru uzskatiem, parādnieka jēdziens sakarā ar preču pretlikumīgu ievešanu ir atkarīgs no tā, kā definē jēdzienu "persona, kas pretlikumīgi ievedusi šādas preces" tā paša kodeksa 202. panta 3. punkta pirmā ievilkuma nozīmē. Šī persona vienmēr vismaz netieši ir uzņēmējs, jo pārvadātās preces ir uzņēmēja juridiskajā uzraudzībā, kamēr autovadītājs ir tikai to turētājs. Saskaņā ar šo otro koncepciju, *ZollR-DG* 79. panta 2. punkts ir nevis nesaderīgs ar Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta otro ievilkumu, bet gan ir nesamērīgs salīdzinājumā ar minētā kodeksa 202. panta 3. punkta pirmo ievilkumu.

17 Otrkārt, iesniedzējtiesa precizē — *Spedition Ulustrans* apgalvo, ka *ZollR-DG* 79. panta 2. punkts ir "norma par atbildību". Kā norāda prasītāja pamata lietā, valsts likumdevējs ir tiesīgs brīvi pieņemt šādu normu; šai ziņā Kopienu tiesības to neierobežo.

18 Šajos apstākļos *Verwaltungsgerichtshof* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai parādnieka jēdziena paplašināšana, kas izmantots [*ZollR-DG*] 79. panta 2. punktā (tajā noteikts, ka muitas parāda rašanās darbiniekam vai citai personai, kura rīkojas uzņēmēja uzdevumā, ja [šāds parāds] radies sakarā ar prettiesisku rīcību saistībā ar muitas pienākumiem un ja minētā persona pildījusi darba devēja vai rīkojuma izdevēja uzliktos pienākumus, vienlaikus rada muitas parādu arī darba devējam vai rīkojuma izdevējam), ir pretlikumīga saistībā ar Muitas kodeksa 202. panta 3. punktu un tādējādi izraisa kolīziju ar Kopienu tiesībām?"

Par prejudiciālo jautājumu

Tiesai iesniegtie apsvērumi

19 Kā norāda *Finanzlandesdirektion*, Muitas kodekss muitas parāda piedziņas nodrošināšanai piešķir muitas dienestiem tiesības izmantot visas iespējas, ko tiem dod "spēkā esošie noteikumi", to skaitā valstu normatīvie akti. Tātad Muitas kodeksa 201. un turpmākie panti tikai minimāli saskaņo parādnieka jēdzienu un nerada šķēršļus dalībvalstīm citu noteikumu pieņemšanā, kāds ir *ZollR-DG* 79. panta 2. punkts, vēršot minētā parāda piedziņu pret darba devēju. Šis pants ir piemērojams tikai tad, ja prettiesiskā rīcība ir izpaudusies saistībā ar uzņēmuma darbību, tas ir, ja darbinieka vai citas personas, kas rīkojas uzņēmēja uzdevumā, nodoms ir bijis rīkoties nevis savās, bet uzņēmēja interesēs.

20 Austrijas valdība uzsver, ka, saskaņā ar Padomes 2000. gada 29. septembra Lēmumu 2000/597/EK, *Euratom* par Eiropas Kopienu pašu resursu sistēmu (OV L 253, 42. lpp.) 8. panta 1. punktu, Kopīgā muitas tarifa nodevas, kas veido Kopienu pašu resursus, dalībvalstis iekasē saskaņā ar savu normatīvo un administratīvo aktu noteikumiem, ko vajadzības gadījumā pielāgo, lai tie atbilstu Kopienas noteikumos ietvertajām prasībām. Tātad Kopienu likumdevējs ir vēlējies dot dalībvalstīm iespēju izvēlēties līdzekļus, ko tās uzskata par efektīvākajiem, nodrošinot muitas nodokļu iekasēšanu.

21 Tieši tāds ir *ZollR-DG* 79. panta 2. punkts. Padarot par kopparādniekiem darba devējus vai rīkojuma izdevējus, kas no savu darbinieku vai rīkojuma izpildītāju darbības gūst ekonomisku labumu, ar šo noteikumu var efektīvāk nodrošināt muitas parāda piedziņu, nekā vēršoties tikai pret pēdējiem minētajiem, kas ir ekonomiski vāji un bieži maksātnespējīgi. Turklāt *ZollR-DG* 79. panta 2. punktā ir pilnībā

ievēroti visām dalībvalstīm kopīgie vispārējie tiesību principi, jo īpaši samērīguma princips. Tātad tajā nav izmantots paplašināts parādnieka jēdziens, kas nebūtu saderīgs ar Muitas kodeksa 202. panta 3. punktu.

22 Pēc Komisijas uzskatiem, automātiska vēršanās pret darba devēju sakarā ar jebkuru darbinieka rīcību, neņemot vērā darba devēja faktisko "piedalīšanos" 202. panta 3. punkta otrā ievilkuma nozīmē, atkāptos no minētā noteikuma. Ja dalībvalstu tiesas to interpretētu tādā veidā, ka šis noteikums rada neapstrīdamu prezumpciju par darba devēja atbildību par darbinieka rīcību, tad *ZollR-DG* 79. panta 2. punkts būtu pasludināms par nesaderīgu ar Muitas kodeksa noteikumiem.

Tiesas atbilde

23 Tiesai procedūrā, kas uzsākta atbilstoši EKL 234. pantam, nav jāspriež par valsts likuma noteikumu saderību ar Kopienu tiesībām. Tiesas kompetencē ir sniegt valsts tiesai visus norādījumus par Kopienu tiesību interpretāciju, kas ļauj tai pašai spriest par šo saderību (1970. gada 17. decembra spriedums lietā 30/70 *Scheer*, *Recueil*, 1197. lpp., 4. punkts; 1984. gada 6. jūnija spriedums lietā 97/83 *Melkunie*, *Recueil*, 2367. lpp., 7. punkts, un 2001. gada 29. novembra spriedums lietā C-17/00 *De Coster*, *Recueil*, I-9445. lpp., 23. punkts).

24 No šāda viedokļa ir uzskatāms, ka iesniedzējtiesa jautā Tiesai, vai Muitas kodeksa 202. panta 3. punkts ir interpretējams tādā veidā, ka tas neļauj, pamatojoties uz *ZollR-DG* 79. panta 2. punktu, uzskatīt darba devēju par kopparādnieku sava darbinieka muitas parādam, ja šī darbinieka rīcība, pildot darba devēja uzticētos uzdevumus, saistībā ar muitas pienākumiem ir bijusi prettiesiska.

25 Pirmkārt, no Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta formulējuma izriet, ka Kopienu likumdevējs ir vēlējies plaši definēt personas, ko var atzīt par kopparādniekiem muitas parādam gadījumā, kad pretlikumīgi tiek ievestas ar ievedmuitas nodokli apliekamas preces, nevis automātiski padarīt darba devēju par kopparādnieku attiecībā uz tā darbinieka muitas parādu.

26 Vispirms ir jānorāda, ka Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta pirmajā ievilkumā ir minēta "jebkura persona", kas pretlikumīgi ievedusi preces, nenorādot sīkāk, vai tā ir fiziska persona, piemēram, uzņēmuma darbinieks, vai juridiska persona, piemēram, sabiedrība, kura būtībā veic preču pretlikumīgu ievešanu. Turklāt, ja šo noteikumu jebkurā gadījumā var piemērot darbiniekam, kas faktiski veic ievešanu, tad arī darba devēju var uzskatīt par parādnieku attiecībā uz muitas parādu, ja tas ir "jebkura persona" minētā noteikuma nozīmē, tas ir, ja var uzskatīt, ka tas būtībā ir veicis preču pretlikumīgu ievešanu.

27 Turklāt [arī] 202. panta 3. punkta otrajā ievilkumā ir minēta "jebkura persona" [citu valodu versijās — daudzskaitlī], [tāpat] sīkāk nenorādot, vai tā ir fiziska vai juridiska persona, kas ir "piedalījusies" preču pretlikumīgā ievešanā, tas ir, persona, kura jebkādi ir piedalījusies preču ievešanā. Parādnieka kvalifikācijai šī noteikuma nozīmē tomēr ir jāizpilda nosacījums, ka minētā persona ir piedalījusies šajā ievešanā "un apzinājusies, vai kurai būtu bijis jāapzinās, ka šāda ievešana ir pretlikumīga". Tādējādi šāds nosacījums balstās uz subjektīvu vērtējumu, kas dažos gadījumos izslēdz personas atzīšanu par parādnieku.

28 Visbeidzot, Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta trešais ievilkums paredz kvalificēt par parādnieku arī ikvienu personu [citu valodu versijās — daudzskaitlī], atkal neprecizējot, vai tā ir fiziska vai juridiska persona, kura pēc preču pretlikumīgas ievešanas, tas ir, pēc darbības, kas radījusi muitas parādu, ir ieguvusi vai turējusi attiecīgās preces un apzinājusies, vai kurai preču saņemšanas vai iegūšanas brīdī

būtu bijis jāapzinās, ka šīs preces ievestas pretlikumīgi. Tātad šajā gadījumā parādnieka jēdziena paplašināšana tāpat kā tā paša kodeksa 202. panta 3. punkta piemērošana ir saistīta ar subjektīva nosacījuma izpildi.

29 No Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta pirmā, otrā un trešā ievilkuma analīzes izriet, ka Kopienu likumdevējs ir nošķīris pirmajā ievilkumā paredzētos gadījumus no otrajā un trešajā ievilkumā noteiktajiem gadījumiem. Gadījumos, kas paredzēti pirmajā ievilkumā, var uzskatīt, ka darba devējs pats ir pretlikumīgi ievedis preces un tādēļ vai nu viens pats, vai solidāri ar savu darbinieku kļūst par parādnieku attiecībā uz muitas parādu. Gadījumos, kas paredzēti otrajā un trešajā ievilkumā, darba devējs ir tikai "piedalījies" šajā ievešanā un viņu var uzskatīt par solidāro parādnieku vienīgi tad, ja ir izpildīti subjektīvie nosacījumi.

30 Šajos apstākļos, tā kā var secināt, ka preču pretlikumīga ievešana nav attiecināma uz darba devēju, bet to ir veicis darbinieks, tad darba devējs var būt parādnieks attiecībā uz muitas parādu, ja tas ir piedalījies minētajā ievešanā, kas jo īpaši var būt gadījumos, kad pretlikumīga ievešana ir veikta ar uzņēmuma līdzekļiem vai personālu, un, no otras puses, ja tas ir apzinājies, vai tam būtu bijis jāapzinās, ka šī ievešana ir pretlikumīga.

31 Muitas kodeksa 202. panta 3. punktā ir mēģināts plaši definēt parādnieka jēdzienu, lai tas saskanētu ar tā paša kodeksa 213. pantā paredzēto parādnieku solidaritātes noteikumu gadījumos, kad par viena muitas parāda samaksu atbild vairākas personas. Tomēr darba devējs automātiski nekļūst par kopparādnieku tāda darbinieka muitas parādam, kas pretlikumīgi ievedis preces.

32 Otrkārt, izvērtējot šajā jautājumā piemērojamā Kopienu tiesiskā regulējuma attīstību, var secināt, ka Kopienu likumdevējs ir vēlējies noteikt parādniekus muitas parādam tādos apstākļos, kas katru reizi nodrošinātu aizvien lielāku saskaņotību.

33 Vispirms tika pieņemta Padomes 1979. gada 25. jūnija Direktīva 79/623/EEK par noteikumu saskaņošanu, kas ietverti normatīvajos un administratīvajos aktos par muitas parādu (OV L 179, 31. lpp.). Šīs Direktīvas piektā apsvēruma otrajā teikumā jau bija noteikts, ka "[..] ir jāparedz kopīgi noteikumi tam, kā nosaka brīdi, kad rodas muitas parāds, lai nodrošinātu spēkā esošo Kopienu tiesību aktu vienveidīgu piemērošanu ievedmuitas un izvedmuitas nodokļu jomā". Tomēr minētā Direktīva vēl neietvēra īpašus noteikumus par tās personas noteikšanu, kura atbildīga par muitas parāda samaksu. Turklāt tās 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā bija paredzēts, ka muitas parāds jāsaprot kā "fiziskas vai juridiskas personas pienākums samaksāt [ievedmuitas vai izvedmuitas] nodokļus".

34 Vēlāk šī Direktīva tika aizstāta ar regulām, proti, Padomes 1987. gada 13. jūlija Regulu (EEK) Nr. 2144/87 par muitas parādu (OV L 201, 15. lpp.) un Padomes 1988. gada 18. aprīļa Regulu (EEK) Nr. 1031/88 par to personu noteikšanu, kas atbildīgas par muitas parāda samaksu (OV L 102, 5. lpp.).

35 Regulas Nr. 2144/87 otrajā apsvērumā bija precizēts, ka "noteikumi par muitas parāda rašanos, par tā summas noteikšanu, muitas parādu piedzenot, un par tā dzēšanu ir tik svarīgi pareizai muitas savienības darbībai, ka ir maksimāli jānodrošina to vienveidīga piemērošana Kopienā" un ka "šajā nolūkā pašreizējie Direktīvas 79/623/EEK noteikumi ir jāaizstāj ar regulu", lai sasniegtu "lielāku tiesisko drošību privātpersonām".

36 Attiecībā uz Regulu Nr. 1031/88, tās piektajā apsvērumā bija paredzēts — "ja muitas parāds ir radies sakarā ar preču pretlikumīgu ievešanu Kopienas muitas teritorijā [..], tad ir jāparedz, ka par šī parāda samaksu ir atbildīgs tās darbības izpildītājs, kuras rezultātā muitas parāds radies, kā arī jebkura cita persona, kas saskaņā ar dalībvalstīs spēkā esošajiem noteikumiem tāpat ir atbildīga šīs darbības fakta dēļ". Tātad Regulas Nr. 1031/88 3. pants būtībā noteica, ka par muitas parāda samaksu preču pretlikumīgas ievešanas gadījumā atbild persona, kas ir ievedusi preces, un "solidāri saskaņā ar dalībvalstīs spēkā esošajiem noteikumiem" personas, kuras piedalījušās minētajā ievešanā, personas, kuras ieguvušas vai turējušas attiecīgās preces, un jebkura cita persona, kura ir atbildīga šādas ievešanas fakta dēļ.

37 Muitas kodeksa 202. panta 3. punkts, kas aizstāja norādītos Regulu Nr. 2144/87 un Nr. 1031/88 noteikumus, ir vēl precīzāks, nekā minētās regulas. Tajā vairs nav norādes uz "dalībvalstīs spēkā esošajiem noteikumiem", un tas izvirza pamatnosacījumus, kas jāizpilda, lai varētu attiecināt parādnieka jēdzienu uz personām, kuras "ir piedalījušās" preču pretlikumīgā ievešanā.

38 Protams, šie tiesību aktu grozījumi netika pieņemti un vēl jo mazāk bija paredzēti, lai liegtu dalībvalstīm iespēju veikt pasākumus, kas var palīdzēt efektīvi sasniegt muitas tiesiskā regulējuma mērķus, jo īpaši muitas parāda piedziņu. Tāpat tas neliedza šīm valstīm vajadzības gadījumā paredzēt noteikumus, kas, ievērojot šos mērķus un saskaņā ar samērīguma principu, sīkāk nosaka Kopienu tiesību aktu piemērošanas nosacījumus (par valsts noteikumu, saskaņā ar kuru Kopienu muitas tiesiskā regulējuma pārkāpuma gadījumā tiek palielināti nodokļi, skat. 2003. gada 16. oktobra spriedumu lietā C-91/02 *Hannl + Hofstetter*, *Recueil*, I-12077. lpp. 18. līdz 20. punkts).

39 Tomēr, izvērtējot iepriekš minētos tiesību aktus, ir skaidri redzams, ka Kopienu likumdevējs kopš Muitas kodeksa spēkā stāšanās ir vēlējies pilnībā paredzēt nosacījumus parādnieku noteikšanai attiecībā uz muitas parādu.

40 Kā norādīts šajā spriedumā, tādi valsts likuma noteikumi, atbilstoši kuriem, pretēji [202. panta 3. punkta] otrajā un trešajā ievilkumā paredzētajiem subjektīvajiem nosacījumiem, darba devējs automātiski kļūst par parādnieku, ja tāds ir darbinieks — ja nav pierādīts, ka darba devējs ir piedalījies preču ievešanā, jo īpaši apzinājies, vai tam būtu bijis jāapzinās, ka šāda ievešana ir pretlikumīga, — ir pretrunā šim Kopienu likumdevēja skaidri paustajam nolūkam, kā arī Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta priekšmetam un formulējumam.

41 Iesniedzējtiesai pašai ir jāizvērtē, vai *ZollR-DG* 79. panta 2. punkts ietver šādu automātisku muitas parāda attiecināšanu uz citu personu. Veicot šo analīzi, šai iesniedzējtiesai būs jāveic cik vien iespējams sīka minētās normas interpretācija, aplūkojot to saistībā ar Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta tekstu un mērķi. Šajā interpretācijā īpaši ir jāņem vērā turpmāk minētie jautājumi.

42 Pirmkārt, ja *ZollR-DG* 79. panta 2. punktu interpretē tādā veidā, ka tas rada neapstrīdamu prezumpciju, saskaņā ar kuru darba devējs ir kopparādnieks attiecībā uz sava darbinieka parādu, tad šis pants nav saderīgs ar Muitas kodeksa 202. panta 3. punktu. Tas nav saderīgs ar šo Muitas kodeksa noteikumu pat tad, ja minēto pantu piemēro vienīgi gadījumiem, kad darbinieka rīcība ir saistīta ar darba devēja uzticēto uzdevumu izpildi. Nevar izslēgt iespēju, ka šādos gadījumos darba devējs būtībā neveic preču pretlikumīgu ievešanu un ka tādēļ darba devējs var norādīt, ka tas nav apzinājies un tam nav bijis jāapzinās, ka šī ievešana ir pretlikumīga.

43 Turklāt — kaut arī parasti tiešām ir izdevīgi vērst muitas parāda piedziņu pret darba devēju un kaut arī tas atbilstoši Muitas kodeksa 239. pantam var panākt muitas nodokļu atmaksāšanu vai atlaišanu — šo apsvērumu dēļ nevar atzīt, ka darbinieka muitas parāda attiecināšana uz darba devēju visos gadījumos ir samērīga ar izvirzītajiem mērķiem. Muitas kodeksa 202. panta 3. punkts dod darba devējam gadījumos, ja ir izpildīti daži nosacījumi, iespēju nekļūt par parādnieku attiecībā uz darbinieka muitas parādu; iespēja panākt nodokļu atlaišanu vai atmaksāšanu parādniekam rodas tikai *a posteriori*, pamatojoties uz citiem nosacījumiem (par nodokļu atlaišanas iespējām "īpašos gadījumos", kad persona, kas atbildīga par samaksu, nav vainojama, skat. 1999. gada 7. septembra spriedumu lietā C-61/98 *De Haan, Recueil*, I-5003. lpp.).

44 Visbeidzot, ja *ZollR-DG* 79. panta 2. punktu aplūko kā noteikumu, kas precizē Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta pirmā ievilkuma piemērošanas nosacījumus, tas ir tikpat nesaderīgs ar šo kodeksu. Šādas interpretācijas rezultātā, saskaņā ar kuru tiek vispārīgi atzīts, ka darba devējs ir "jebkura persona, kas pretlikumīgi ievedusi [..] preces", minētā pirmā ievilkuma nozīmē, Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta otrais ievilkums zaudē jēgu un neļauj darba devējam izvairīties no muitas parāda gadījumos, kad tas nav piedalījies [pretlikumīgā] preču ievešanā un nav to apzinājies.

45 No visa iepriekš minētā izriet, ka Muitas kodeksa 202. panta 3. punkts ir interpretējams tādā veidā, ka tas pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kāds ir *ZollR-DG* 79. panta 2. punkts, kas gadījumā, kad Kopienas muitas teritorijā tiek pretlikumīgi ievestas preces, kam uzliekama ievedmuita, padara darba devēju par kopparādnieku tā darbinieka muitas parādam, kurš ievedis šīs preces, pildot darba devēja uzticētos uzdevumus, ar nosacījumu, ka šis tiesiskais regulējums prasa, lai darba devējs būtu piedalījies preču pretlikumīgā ievešanā un apzinājies, vai tam būtu vajadzējis apzināties, ka šāda ievešana ir pretlikumīga.

Par tiesāšanās izdevumiem

46 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata lietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulas (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi 202. panta 3. punkts ir interpretējams tādā veidā, ka tas pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kāds ir *Zollrechts-Durchführungsgesetz* (Muitas likumu piemērošanas likuma) 79. panta 2. punkts, kas gadījumā, kad Kopienas muitas teritorijā tiek pretlikumīgi ievestas preces, kam uzliekama ievedmuita, padara darba devēju par kopparādnieku tā darbinieka muitas parādam, kurš ievedis šīs preces, pildot darba devēja uzticētos uzdevumus, ar nosacījumu, ka šis tiesiskais regulējums prasa, lai darba devējs būtu piedalījies preču pretlikumīgā ievešanā un apzinājies, vai tam būtu vajadzējis apzināties, ka šāda ievešana ir pretlikumīga.

[Paraksti]